

Helsingin seurakuntayhtymä
Yhteinen kirkkoneuvosto
Kolmas linja 22
00530 HELSINKI

19.2.2021

LÄHETYSTYÖN JA KANSAINVÄLISEN DIAKONIAN PROJEKTIVAROJEN KOHDENTAMINEN SUOMEN PIPLIASEURAN KANSSA TOTEUTETTAVIIN YHTEISTYÖHANKKEISIIN VUONNA 2021

Suomen Pipliaseura kiittää hyvältä ja suunnitelmallisesta yhteistyöstä Helsingin seurakuntayhtymän kanssa. Pipliaseuran projektit on todettu vuoden 2020 hakemuksen yhteydessä täyttävän Helsingin seurakuntayhtymän esittämät toiveet. Iloitsemme myös seurakuntayhtymän päätöksestä myöntää Suomen Pipliaseuralle kohdentamattomana avustuksena kuluvalle vuodelle 178 820 euroa.

Suomen Pipliaseura tekee työtä, jotta ihmiset tavoitetaan heidän omalla kielellään. Käännämme ja kustannamme Raamattua sekä herätämme mielenkiintoa Raamatun sanomaa kohtaan. Edistämme työmme kautta luku- ja kirjoitustaitoa sekä vaikutamme syrjiviin asenteisiin. Vähemmistökielille raamatunkäännös on usein ensimmäinen omakielinen kirjallinen tuote, joten työ tekee näkyväksi alkuperäiskieliä. Raamatunkäännöstyö ja lukutaitotyö vahvistavat kaikkien osallistumismahdollisuuksia kirkossa ja yhteiskunnassa sukupuolesta riippumatta.

Keräystoiminnan tuotto ja seurakunnilta saatu tuki käytetään kansainväliseen toimintaan ja siihen liittyviin tukitoimiin.

Raamatun kustantamista Suomessa toteutetaan omana itsenäisenä liiketoimintanaan, johon ei kohdisteta keräysvaroja. Seura tarjoaa laajoja Raamatun käyttöön liittyviä palveluja seurakunnille erityisesti raamattu.fi-sivustolla sekä Piplia-sovelluksessa.

Pipliaseuran palvelut seurakunnille vastaavat tarpeisiin seurakuntien muuttuvassa toimintaympäristössä. Pipliaseura tukee asiantuntemuksellaan ja verkostoillaan seurakuntia ja hiippakuntia missionaarisuudessa ja lähetystehtävän toteuttamisessa. Valmistamme ja koulutamme seurakuntien käyttöön vuosittaisen työtämme esittelevän koulutusaineiston, jota voi soveltaa seurakuntatyössä, muun muassa rippikouluissa ja kasvatustyössä. Vuoden 2021 vuositeemamateriaali *Muutosvoimana oma kieli* käsittelee raamatunkäännöstyötä. Materiaali löytyy sivustolta mun.piplia.fi sekä piplia.fi/seurakunnille/vuositeema2021.

Raamatun sanoma luo toivoa haastavissa olosuhteissa. Siksi on koronaviruksen aiheuttamassa tilanteessa erityisen keskeistä pitää yllä ja kehittää Raamattuun liittyviä ohjelmia ja palveluja. Raamatunkäännöstyö vahvistaa seurakuntien ja kirkkojen työn perusedellytyksiä. Lukutaitotyö vahvistaa niiden mahdollisuuksia, jotka ovat päätöksenteon ja tiedonhankinnan marginaalissa.

PIPLiA. voimasanoja

MAAKOHTAISET RAAMATUNKÄÄNNÖSTYÖN SUUNNITELMAT

Piipiaseurojen raamatunkäännöstyössä on ollut yksi huomattava etu: Raamattua on jo pidemmän aikaa käännetty tietotekniikkaa hyväksi käyttäen. Raamatunkäännöshankkeissa hyödynnetään Paratext-ohjelmaa, joka mahdollistaa raamatunkääntäjien etätyöskentelyn sekä etäyhteistyön hankkeen kouluttajien ja käännöskonsultin kanssa verkon yli. Samaa ohjelmistokokonaisuuteen on integroitu käännöstyössä tarvittavat referenssiaineistot. Mahdollisuudet ja valmiudet etäyhteistyöhön vaihtelevat maittain ja hankkeittain. Osassa hankkeita koronatilanne on vauhdittanut uuden tekniikan hyödyntämistä

Piipiaseurojen raamatunkäännöstyötä tekevät paikalliset, koulutetut kääntäjät, jotka puhuvat käännettävää kieltä äidinkielenään. Yksi keskeinen elementti käännöskonsultin työssä on käännösryhmän tukeminen keskeisen terminologian valinnassa. Tässä yhteydessä esiin nousevat esimerkiksi Uuden testamentin ihmekertomuksissa käytettävät ilmaisut vammaisista tai sairaista. Kääntäjiä koulutetaan arvioimaan käännöksessä käytettävän terminologian vaikutusta asenteisiin. Raamatunkäännöstyössä pyritään huomioimaan entistä paremmin neutraalien termien käyttäminen sellaisten ilmaisujen kohdalla kuten rampa, sokea tai kuuro. Neutraalius pyritään varmistamaan yhteistyössä kohdekielen puhujien parissa toimivien vammaisjärjestöjen kanssa. Tätä on erityisesti kehitetty Suomessa Uuden testamentin käännöksen, UT2020:n myötä. Näitä kokemuksia sovelletaan myös hankkeissa, joissa Suomen Piipiaseuran käännöstyön asiantuntijat ovat mukana. Suomen Piipiaseura vaikuttaa myös koko Yhtyneitten raamattuseurojen käytäntöihin.

Piipiaseurojen kansainvälinen yhteistyöjärjestö, Yhtyneet Raamattuseurat (United Bible Societies, UBS) vahvisti vuoden 2021 alussa Suomen Piipiaseuran raamatunkäännöstyön asiantuntijan FT Chris Pekka Wilden uudeksi nimikkeeksi johtava raamatunkäännöstyön asiantuntija (GTA). UBS:n organisaatiossa vastaavia johtavia raamatunkäännöstyön asiantuntijoita on maailmanlaajuisesti vain 14 henkilöä. Näistä kaksi on Suomen Piipiaseuran työntekijöitä. Toinen näistä on TT Seppo Sipilä.

Kun Raamattu ensin käännetään, sen kautta mahdollistuu Raamatun käyttämiseen liittyviin haasteisiin vastaaminen ottamalla näkökyvyn tai kuulon rajoitukset huomioon. Kansainvälisesti kasvava trendi on viittomakieliset käännöshankkeet. Suomen Piipiaseura on mukana valmistelemassa Kenian ensimmäistä kokonaista viittomakielistä Uuden testamentin käännöshanketta. Käännöksiä julkaistaan myös pistekirjoituksella ja äänikirjoja tuotetaan yhä enemmän. Suomessa julkaistaan selkokielineen kokonainen Luukkaan evankeliumi vuonna 2021.

SAMBIAN PIPLIASEURA

Suomen Piipiaseuralla on kahdenvälinen yhteistyösopimus Sambian Piipiaseuran kanssa. Ohjelmayhteistyön lisäksi sopimus kattaa Sambian Piipiaseuran hallinnon ja toiminnan kehittämisen. Erityisesti kehitetään yleishallintoa, hankehallintaa ja raportointia Sambian Piipiaseuran kanssa. Sambian Piipiaseuraan on palkattu tähän tehtävään myös uusi koordinaattori MA Josephine Million. Suomen Piipiaseuran hallintojohtajan Piia Huurtolan vuodelle 2020 suunniteltu koulutus- ja arviointimatka siirtyi koronan vuoksi syksyyn 2021. Tämä kehittämistyö sai alkunsa Helsingin seurakuntayhtymän yhteisen

kirkkoneuvoston puheenjohtaja Jukka Pakarinen ja yhteisen seurakuntatyön johtaja Stefan Forsén vierailun yhteydessä Sambian Pipliaseurassa kesäkuussa 2019.

Suomen Pipliaseura tukee Sambiassa kolmea käännöshanketta.

Raamatunkäännöskonsultti TT Seppo Sipilä toimii käännöshankkeissa asiantuntijana sekä mentoroi Sambian käännöstyön koordinaattoria Gift Nyirendaa, joka suorittaa tohtorin opintoja ja koulutautuu raamatunkäännöskonsultiksi. Tällä vahvistetaan paikallista osaamista ja organisaation kykyä itsenäisesti kehittää toimintaansa.

Suomen Pipliaseura on sitoutunut antamaan Sambian Pipliaseuralle konsulttiapua raamatunkäännöstyön loppuunsaattamisessa seuraaville vähemmistökielille:

Kaonde

Kaondenkielinen Uusi testamentti julkaistaan vuoden 2021 aikana. Julkaisujuhla viivästy koronan takia. Suomen Pipliaseura osallistuu painatuskuluihin.

Nyanja

Nyanja on bantukieli, jota käytetään laajasti Sambiassa ja erityisesti merkittävimmässä kaupungeissa, kuten Lusakassa ja Livingstonessa. Nyanja on ikään kuin Sambian yleiskieli. Nyanja on esimerkiksi poliisien käyttämä kieli ja laajalti käytetty kieli hallinnossa ja koulutuksessa. Sambiassa kielen puhujia on 1 640 000.

Nyanjankielisten on ollut vaikea ymmärtää chewankielistä Raamattua kielen ja oikeinkirjotuksen muututtua ajan myötä. Uuden testamentin on määrä valmistua vuonna 2022.

Nsenga

Nsengan puhujia on Petauken ja Nyimban alueilla, itäisessä Sambiassa. Nsengaa puhutaan Sambian lisäksi Mosambikissa ja Zimbabwessa. Kokonaisuudessa kielen puhujia on 1 570 000 ja Sambiassa nsengan kielen puhujia on 661 000. Nsengankielisen Vanhan testamentin on määrä valmistua vuoteen 2024 mennessä. Uusi testamentti on valmistunut vuonna 2016.

Yhteistyö käännöskonsultin kanssa toteutetaan molemmissa hankkeissa etäyhteyksiä käyttäen, jos vierailuja hankkeissa ei voida toteuttaa.

NAMIBIAN PIPLIASEURA

Uudet raamatunkäännöshankkeet kwanjaman ja ndongan kielille

Namibiassa on 2,2 miljoonaa asukasta ja 49 % väestöstä puhuu kwanjamaa tai ndongaa äidinkielenään. 55 % väestöstä on iältään alle 25-vuotiaita. Kristittyjä väestöstä on 80–90 %, joista noin puolet luterilaisia.

Hankkeen tavoitteena on tuottaa paikallisten kirkkojen käyttöön ymmärrettävät ja helppokäyttöiset ndongan- ja kwanjamankieliset raamatunkäännökset.

Vuonna 2013 tehdyn tutkimuksen perusteella kwanjaman ja ndongan kielille tarvitaan nykyistä ajanmukaisemmat ja yhtenäisemmät raamatunkäännökset. Kwanjamankielisten nuorten on vaikea ymmärtää käytössä olevaa raamatunkäännöstä. Kwanjaman kieltä puhutaan sekä Namibiassa että Angolassa, ja uusi käännös tulee siten käyttöön

molemmissa maissa. Ndongankielistä raamatunkäännöstä oli nuorten mielestä helpompi ymmärtää, mutta käännöstä pidettiin hajanaisena ja keskeisten termien osalta epäjohdonmukaisena.

Tutkimustulosten perusteella uudet käännökset kwanjaman ja ndongan kielillä kannattaa tehdä samanaikaisesti, jotta varmistetaan käännösten yhtenäisyys. Samanaikaisella käännöstyöllä voidaan myös saavuttaa kustannus- ja synergiaetuja.

Työ Namibiassa on edennyt alkuperäisen suunnitelman mukaisesti.

Matkustusrajoitusten vuoksi Yhtyneiden Raamattuseurojen käännöskonsultit Gerrit van Steenberg ja Riikka Halme-Berneking eivät ole helmikuun 2020 jälkeen voineet matkustaa Namibiaan, mutta hankkeen namibialainen johtaja ja eksegeetti Martin Ngodji koordinoi kääntäjien työtä ja on säännöllisesti yhteydessä konsultteihin. Yhteistyö toteutetaan molemmissa hankkeissa etäyhteyksiä käyttäen, jos vierailuja hankkeissa ei voida toteuttaa.

Käännöskonsultti Gerrit van Steenberg jäi eläkkeelle vuoden 2020 lopulla. Vuoden 2021 alusta Suomen Pipliaseuran käännöskonsultti FT Chris Pekka Wilde aloitti hankkeen konsulttina.

Helsingin seurakuntayhtymän tuki vuonna 2021 kohdistuu Namibian Pipliaseuran hankekuluihin. Arvioitu valmistumisaika on 2027.

TANSANIAN PIPLIASEURA

Vähemmistökielten raamatunkäännöstyö

Yhteistyötä Tansanian Pipliaseuran kanssa toteutetaan neljässä hankkeessa. Kaikissa hankkeissa raamatunkäännöskonsulttina toimii FT Chris Pekka Wilde Suomen Pipliaseurasta.

Chasu

Chasun kielen puhujia on noin 530 000. Uusi testamentti chasun kielelle valmistui 1967, mutta hanke ei silloin edennyt Vanhan testamentin kääntämiseen. Tansanian Pipliaseura on käynnistänyt Vanhan testamentin käännöshankkeen, jonka yhteydessä uudistetaan myös Uuden testamentin käännös. Käännöstyöllä on merkitys kirkon kasvuun, mutta myös kielen ja kulttuuriperinnön säilymiseen. Hankkeen on arvioitu valmistuvan vuonna 2029. Erillisen lukutaitohankkeen mahdollisuutta ja tarvetta selvitetään.

Nyamwezi

Uusi testamentti nyamwezin kielellä valmistui vuonna 1951, eikä hanke silloin edennyt Vanhaan testamenttiin. Tansanian Pipliaseura on tarttunut tarpeeseen kääntää ensin Vanha testamentti ja samalla uudistaa Uuden testamentin käännös. Nyamwezin puhujia on 1 470 000. Hankkeen on arvioitu päättyvän vuonna 2029. Erillisen lukutaitohankkeen mahdollisuutta ja tarvetta selvitetään.

Fipa

Uusi testamentti julkaistiin vuonna 1988. Riittämättömän rahoituksen takia Tansanian Pipliaseura ei voinut jatkaa Vanhan testamentin käännöstyötä. Vastatakseen fipankielisten kirkkojen sekä yhteisön toistuviiin pyyntöihin Tansanian Pipliaseura ja Suomen Pipliaseura tekevät yhteistyötä Vanhan testamentin käännösprojektin

aloittamiseksi. Tämä on ensimmäinen kokonainen Raamattu fiipin puhujille. Vanhan testamentin valmistuttua Uusi testamentti tarkistetaan. Fiipin puhujien arvioitu määrä on 713 000, joista 80% on kristittyjä.

Nyihan

Käännöstyö alkoi 1950-luvun alussa ja Uusi testamentti julkaistiin vuonna 1965. Hanketta ei jatkettu varojen puutteen vuoksi. Nyihan alueen kirkkojen ja yhteisön tarve koko Raamatulle on suuri. Tansanian Piipiasseura ja Suomen Piipiasseura tekevät yhteistyötä Vanhan testamentin käännösprojektin aloittamiseksi. Tämä on ensimmäinen kokonainen Raamattu nyihan puhujille. Vanhan testamentin valmistuttua Uusi testamentti tarkistetaan. Nyihan puhujien arvioitu lukumäärä on 632 000, joista 90% on kristittyjä.

Yhteydenpito Tansanian Piipiasseuran käännöstyön asiantuntijaan ja käännösryhmiin tapahtuu toistaiseksi koronaepidemian vuoksi etäyhteyksien varassa.

Helsingin seurakuntayhtymän tuki vuonna 2021 kohdistuu Tansanian Piipiasseuran edellä mainittujen käännöshankkeiden hankekuluihin sekä Chris Pekka Wilden työkuluihin. Wilden työ hankkeiden parissa käynnistyi tammikuussa 2020.

LUKUTAITOA NAISILLE AFRIKASSA -OHJELMA

Suomen Piipiasseura on aloittanut vuonna 2017 uuden laajan lukutaito-ohjelman Itä-Afrikassa. Ohjelmassa on mukana 13 vähemmistökieltä ja viisi maata: Etiopia, Kenia, Malawi, Tansania ja Namibia.

Työtä koordinoivat paikalliset piipiasseurat yhteistyökumppaneinaan kirkot ja paikallishallinto. Yhteistyössä SIL Internationalin kanssa koulutetaan 800 opettajaa, jotka puhuvat vähemmistökieltä äidinkielenään.

Tavoitteena on, että vuoteen 2024 mennessä 20 000 naista oppii lukemaan ohjelman lukutaitokursseilla. Opettelu aloitetaan alkeista ja edetään harjoittelemalla lukemista tutuista asioista. Sitten luodaan yhdessä lukutaitomateriaaleja eri aiheista, jolloin on mahdollisuus oppia uusia asioita lukutaidon avulla ja samalla harjaannuttaa lukutaitoa.

Lukutaitohankkeen materiaalia tarkastettiin vuonna 2019 paikallisen gender-konsultin johdolla. Gender-näkökulma haastaa tarkastelemaan sitä, miten oppikirjojen tarinoissa kuvataan sukupuolirooleja. Lukutaitomateriaalien kuvitusta päivitetään tältä pohjalta ja varmistetaan, että oppikirjoissa esiintyvät naiset tarjoavat motivoivia esikuvia lukemaan opetteleville naisille.

Lisälukutaitomateriaalien teemat valitaan yhdessä opiskelijoiden kanssa. Ohjelman toinen tavoite on lisätä Etiopian, Kenian, Malawin, Tansanian ja Namibian Piipiasseurojen lukutaitokapasiteettia. Seurojen henkilökuntaa koulutetaan niin, että ne pystyvät toteuttamaan laajoja vähemmistökielille suunnattuja lukutaito-ohjelmia vuoden 2024 jälkeen.

Lukutaitohankkeen opettajista 65% on naisia. (66% vuonna 2019) Tavoite on nostaa luku 75 prosenttiin.

Lukutaitoluokat ovat avoimia liikuntavammaisille. Ohjelmassa varmistetaan, että

luokkien kokoontumispaikoille on helppo pääsy. Sen sijaan näkö- ja kuulovammaisia ei ole pystytty sisällyttämään ohjelmaan, koska tämä vaatisi aivan erillisen lähestymistavan sekä omat lukutaitomateriaalit. Ulkoministeriö on arvioinut ja hyväksynyt valitun lähestymistavan.

Ulkoministeriö teki vuonna 2019 arviointimatkan Lukutaitoa naisille Afrikassa -ohjelman hankkeisiin Malawissa ja antoi hankkeista myönteisen palautteen.

Ohjelman lukutaitomateriaaleissa vammaisuusteema näkyy. Esimerkiksi Malawissa tuotettuihin yao- ja lomwe-lisälukutaitomateriaaleihin on sisällytetty kuvitettuja kertomuksia, jotka esimerkkien kautta kannustavat tukemaan vammaisten kouluttautumista ja yhdenvertaista elämää yhteisössä. Kertomukset pyrkivät viestittämään, että saadessaan yhtäläiset mahdollisuudet, vastuut ja oikeudet, kaikilla on mahdollista saavuttaa tavoitteensa.

Koronatilanteesta johtuen ohjelmaan on integroitu elementti, joka tukee epidemian hallintaa. Maaliskuun 2020 lopussa Malawin Pipliaseuran kanssa toteutetussa työpajassa kehitettiin kuvitettu juliste ja siihen liittyvä kuvitettu vihkonen, jonka sisältö perustuu WHO:n perusviesteihin siitä, kuinka välttää koronavirustartuntaa. Aineistoa käännettiin myös muille kielille ja se on myös muiden toimijoiden hyödynnettävissä.

Vuonna 2021 Namibiassa perustetaan kymmenen dhimbankielistä lukutaitoluokkaa, joissa kussakin opiskelee 20 oppilasta. Näitä varten koulutetaan 20 opettajaa, kaksi opettajaa kuhunkin luokkaan.

Vaikka Namibiassa lukutaitoisia on keskimäärin jo yli 90 % kansasta, jakaantuu saadun koulutuksen määrä voimakkaasti, samoin kuin namibialaisten varallisuuskin.

Lukutaidottomuus on hyvin yleistä Luoteis-Namibiassa Kunenen alueella. Vain 65 % yli 15-vuotiasta osaa lukea. Epupan alueella Kunenessa lukutaito on vielä harvinaisempaa: alle kolmas väestöstä osaa lukea. Alueen 5–24-vuotiasta ainoastaan 20 % on koulujärjestelmän piirissä.

Alueella asuvat dhimbat, yksi Namibian vähemmistöistä. Dhimbat elivät pitkään metsästäjä- ja keräilijätaloudessa, eikä heidän kielellään ole virallista asemaa.

Lukutaitoa naisille Afrikassa -ohjelman arvioitu valmistumisaika on 2024.

Seurakuntayhtymän tukea käytetään vuonna 2021 niihin ohjelman kuluihin, joita ulkoministeriön hanketuki ja Pipliaseuran oma hanketuki eivät kata. Ulkoministeriön hanketuki kohdistuu Malawiin. Helsingin seurakuntayhtymän tuki kohdistuu Tansaniaan Keniaan ja Namibiaan.

Yhteisen seurakuntatyön johtajan Stefan Forsénin kanssa on neuvoteltu mahdollisuudesta järjestää tutustumismatka Lukutaitoa naisille Afrikassa -ohjelman hankkeisiin.

UBS projekti #	Hankkeen nimi	HSRKY:n tuki 2021	SPS:n kokonaisuus 2021
#101493 #101666 #101344 #101491	Tansanian Pipliaseuran raamatunkäännöshankkeet	40 000	117 000
#100082	Raamatunkäännöshankkeet kwanjaman ja ndongan kielille Namibiassa	30 000	88 000
#89517 #89515 #89514	Hallinnon kehittäminen ja raamatunkäännöstyön konsulttiapu Sambiassa	10 000	23 000
#100542	Lukutaitoa naisille Afrikassa	40 000	121 000
	Yhteensä	120 000	349 000

Suomen Pipliaseura anoo Helsingin seurakuntayhtymältä lähetystyön ja kansainvälisen diakonian määrärahasta myönnettävää kohdennettua avustusta vuodelle 2021 yhteensä 120 000 euroa.

Suomen Pipliaseura ry

Markku Kotila
Toiminnanjohtaja

Antti Siukonen
Seurakuntapalvelun johtaja